

מסורת הש"ס

א) עדות פ"ד מ"ח, ט עט
ויומא ע"ט, א [לקמן ט: ט
עדות פ"ד מ"ב, ד] שנת
מה: ט עט קמ"ט ושס
מעבירין] שם קט, ו [ועיי
במו"ק לקמן לא: ד"ה ופחת
ויבנימוט מ"ז ד"ה סתם,
ט עט קמ"ט ושס [ועיי
ט [לקמן ז"א, ט] [שם,
ט [לקמן ט"ז, ט] [שם
ט, ס"ג, ט] [ולפניו ט
לפ"א, ט [לקמן א"ג,
ט [ועיי ו"א, ט] [ועיי
מו"ק שנת קמ"ט ד"ה
עמנו"ט, ט [דף נ"א מ"ה
א"ז,

גלויו הש"ס

תרגו"ם וכו' לא ידעו
שני בריין פ"ק י"ט דשנת
דף נ"א:

לעזי רש"י

פ"ל"א, י"ה.

מוסף רש"י

שאור בכבית. לענין כל
יראה וכל ימלא [ירוש' ע"ט,
מגביהין. גידים קמ"ט
השלחן עצמות. קשין
שאיין ראוין ללכ"ט,
וקליפין. של אגוזים, דבית
לכו לז"ש מוקצה וביה
הלל אומרים מסלק את
הטבלא. שיש תורת כל
עליה, אבל לא יעטלו
הקליפין גידים, כתי
יהודה [שנת קמ"ט, א"ז
אין לנו. אין אט סומכין
על משמטיו כמות שהיא
שאיין, אלא מוחלפת
שיטה וז"ש כ"ר יהודה
כ"ר [ש"ס], את הדלוועין.
הגלושין ומייה סתמן לכו
למאלל כהמה קיימי אלל
אללס [שם קמ"ט] ולא חללין
מוקלין הן לכהמה דחלל
אלס הן [שם קמ"ט]. ואת
הטבלא. שהטבלא היא
ויין השמשות היא
עומדת לאלס, ואפי"ה
מתמכין [שם קמ"ט].

מוסף תוספות

א. דההו"ל ישא תלמודא.
מ"פ. ב. ואם כן. מ"פ.
ג. דהו"ל תורתך פרומה
מכבר אחת. ש"ט.
ד. [ד' ודאי דעתו שאכל
כל מה שיצא בתוכה.
מ"פ. ה. גבי יני שובך.
ו. מ"פ. ו. מ"פ. ו. מ"פ.
ביתיים כיון שמתקלקלין
כל כך אין דעתו לקחנה
עד שיתקנו הטוב. מ"פ.
שנת מה. ד"ה אלא בגרוה.
ז. דמטיקרא כלי וישוה
שבר כלי. מ"פ.
ח. דמטיקרא מיכוס
השתא מיגלו. ש"ט.
ט. ואוקימנא לה בגמרא
כ"ר"ש, אלמא הא לאו הכי
לכו"ע אסור ואפי' לר"ש,
לדית ליה תורת כלי. וכפי"ה
שנת קמ"ט, ד"ה הא קמ"ט.

ביצה פרק ראשון ביצה

ביצה לא תאכל זו ציוס. בגמרא מפרש טעמא: שאור כזוים.
משום דהני תלת מילי הוו מקולי צית שמאי ומחומרי צית
הלל גבי יו"ט תנא להו גבי הדדי. ובגמרא (א) מפרש טעמיהו: כדכופת.
תמרה: יחפור בדרך. פיל"א בלע"ז: ומודים שאם שחט כו'.

כדמפרש טעמא בגמ' (ב) כשיש לו דקר
עוון מצעוד יוס: שאפר כירה מוכן
הוא. בגמרא (ג) צעי מאי קאמר:
גב' העומד לאכילה. שאינה
מוקלת: **אוכלא דאפרת.** אוכל
שנפרד. וחצירו (ד) במנחות חצורי אוכלין
כמאן דמפרתי דמו וכן בשמיטת
דללמא כ"ר שמעון סבירא להו דלאמר
בפרק [כירה] (שנת דף מד.) מותר השמן
שצנר ושצקעה אסור (ה) (דברי רבי
יהודה) ור"ש ממיר: **קא סלקא דעפין.**
להכי פריקין מאי טעמיהו דצית
שמאי דקא סלקא דעפין דאפי' לר'
שמעון דשרי במוקצה צנול אסור
לדלו במוקצה סבירא ליה לא מקמי
איניש מדעמיה מידי דחוי ליה אכל
נולד לא הוה ידע דחוי דעמיה
עלויה: ומי אמר רב נחמן הכי.
דצית הלל כ"ר יהודה: מגביהין.
בשנת מעל השלחן עצמות שאיין
ראוין לאכילה וקליפי אגוזים ולא
חישטין למוקצה: וזים הלל אומרים.
אין מטלטלין אותן צידים שמוקצה
הן: **אלא מסלק הטבלא.** שיש תורת
כלי עליה ומנערה: **ואמר רב נחמן**
אנו אין לנו. בשטת משנה זו לפי
שמוחלפת שיטתה אלא כך שמעתי
מרבתינו דצית שמאי כ"ר יהודה
ומחמרי וצית הלל כרבי שמעון:
מחשבוין דלוועין. תלושין לפני הבהמה
ולא אמרינן טרחה דלאו לורך הוא:
ואם הנכילה לפני הלכזים. ואע"פ
שנתבלה בשנת דצין השמשות לא
היתה עומדת לאכילה כלכזים אפילו
הכי שרי דצית לן מוקצה בשנת. הלך
מגביהין מעל השלחן דמיירי בשנת
מוקדים צצית הלל דימירו כ"ר שמעון
כי היכי דלא תקשי הלכתא
אהלכתא דקיימא לן הלכה כסתם
משנה (ו) וקיימא [לן] הלכה כצית
הלל: **אלא גבי יוס טוב.** דאשכחן
דסתם רבי כרבי יהודה:

שנולדה ביום טוב בית שמאי אומרים
תאכל ובית הלל אומרים **לא תאכל** בית
שמאי אומרים (ב) שאור בכבית וחמין בככותבת
ובית הלל אומרים (ג) וזה וזה בכבית (ד) השוחט
חיה ועוף ביום טוב בית שמאי אומרים
יחפור בדרך ויכסה (ה) ובית הלל אומרים **לא**
ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן
מבעוד יום ומודים שאם שחט שיחפור
בדרך ויכסה שאפר כירה מוכן הוא:
גב' במאי עסקינן אילימא בתרנגולת העומדת
לאכילה מאי טעמיהו דבית הלל אוכלא
דאפרת הוא אלא בתרנגולת העומדת לגדל
ביצים מאי טעמיהו דבית שמאי מוקצה
היא ומאי קושיא דלמא בית שמאי לית
להו מוקצה קא סלקא דעתין אפילו מאן
דשרי במוקצה בגולד אסר מאי טעמיהו
דבית שמאי אמר רב נחמן לעולם בתרנגולת
העומדת לגדל ביצים (ו) ודאי ליה מוקצה
אית ליה גולד ודלית ליה מוקצה לית ליה
גולד בית שמאי כ"ר שמעון ובית הלל כ"ר
יהודה ומי אמר רב נחמן הכי והתנן בית שמאי
אומרים (ז) במגביהין מעל השלחן עצמות
וקליפין ובית הלל אומרים מסלק את הטבלא
כולה ומנערה ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא
בית שמאי כרבי יהודה ובית הלל כ"ר אמר
לך רב נחמן גבי שבת (ח) דסתם לן תנא
כרבי שמעון דתנן (ט) מחתכין את הדלוועין
לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים
מוקים לה לבית הלל כרבי שמעון אבל

שנולדה ביום טוב בית שמאי אומרים
תאכל ובית הלל אומרים **לא תאכל** בית
שמאי אומרים (ב) שאור בכבית וחמין בככותבת
ובית הלל אומרים (ג) וזה וזה בכבית (ד) השוחט
חיה ועוף ביום טוב בית שמאי אומרים
יחפור בדרך ויכסה (ה) ובית הלל אומרים **לא**
ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן
מבעוד יום ומודים שאם שחט שיחפור
בדרך ויכסה שאפר כירה מוכן הוא:
גב' במאי עסקינן אילימא בתרנגולת העומדת
לאכילה מאי טעמיהו דבית הלל אוכלא
דאפרת הוא אלא בתרנגולת העומדת לגדל
ביצים מאי טעמיהו דבית שמאי מוקצה
היא ומאי קושיא דלמא בית שמאי לית
להו מוקצה קא סלקא דעתין אפילו מאן
דשרי במוקצה בגולד אסר מאי טעמיהו
דבית שמאי אמר רב נחמן לעולם בתרנגולת
העומדת לגדל ביצים (ו) ודאי ליה מוקצה
אית ליה גולד ודלית ליה מוקצה לית ליה
גולד בית שמאי כ"ר שמעון ובית הלל כ"ר
יהודה ומי אמר רב נחמן הכי והתנן בית שמאי
אומרים (ז) במגביהין מעל השלחן עצמות
וקליפין ובית הלל אומרים מסלק את הטבלא
כולה ומנערה ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא
בית שמאי כרבי יהודה ובית הלל כ"ר אמר
לך רב נחמן גבי שבת (ח) דסתם לן תנא
כרבי שמעון דתנן (ט) מחתכין את הדלוועין
לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים
מוקים לה לבית הלל כרבי שמעון אבל

שנולדה ביום טוב בית שמאי אומרים
תאכל ובית הלל אומרים **לא תאכל** בית
שמאי אומרים (ב) שאור בכבית וחמין בככותבת
ובית הלל אומרים (ג) וזה וזה בכבית (ד) השוחט
חיה ועוף ביום טוב בית שמאי אומרים
יחפור בדרך ויכסה (ה) ובית הלל אומרים **לא**
ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן
מבעוד יום ומודים שאם שחט שיחפור
בדרך ויכסה שאפר כירה מוכן הוא:
גב' במאי עסקינן אילימא בתרנגולת העומדת
לאכילה מאי טעמיהו דבית הלל אוכלא
דאפרת הוא אלא בתרנגולת העומדת לגדל
ביצים מאי טעמיהו דבית שמאי מוקצה
היא ומאי קושיא דלמא בית שמאי לית
להו מוקצה קא סלקא דעתין אפילו מאן
דשרי במוקצה בגולד אסר מאי טעמיהו
דבית שמאי אמר רב נחמן לעולם בתרנגולת
העומדת לגדל ביצים (ו) ודאי ליה מוקצה
אית ליה גולד ודלית ליה מוקצה לית ליה
גולד בית שמאי כ"ר שמעון ובית הלל כ"ר
יהודה ומי אמר רב נחמן הכי והתנן בית שמאי
אומרים (ז) במגביהין מעל השלחן עצמות
וקליפין ובית הלל אומרים מסלק את הטבלא
כולה ומנערה ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא
בית שמאי כרבי יהודה ובית הלל כ"ר אמר
לך רב נחמן גבי שבת (ח) דסתם לן תנא
כרבי שמעון דתנן (ט) מחתכין את הדלוועין
לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים
מוקים לה לבית הלל כרבי שמעון אבל

דמי דהאי נולד דהכא הו נולד טפייח שמחילה לא היה צעולם אבל התם הכלי היה צעולם רק ששצנר וכן משמע נמי בעירובין (דף
מה: וש) מילא צעיבא מיבעלע צליעי ופרין כל שכן דהוי נולד ואסור ומאי פריך ודלמא ההוא כ"ר שמעון דהא רבי שמעון ממיר
נולד אלא ודאי היינו טעמא דכפרישית דכיון דצליעי לא היו כלל צעולם ואפי' ר' שמעון מודה דהאי נולד אסור:
מגביהין מועד השלחן עצמות וקליפין. פ"ה אע"ג דאין ראוין לא למאכל אדם ולא למאכל בהמה ולא נהירא דהא איכא צסיפא ושער
של אפוזין ושער של עדשים מפני שהן ראוין למאכל בהמה לכך נ"ל שהם ראויים למאכל בהמה כגון עצמות רכים וקליפי
תפוחים וצית הלל סברי כיון דלא חוי למאכל אדם לא (א) ובי"ה ה"ה אומרים מסלק את הטבלא ומנערה. מימה
והלל היא צסים לצנר האסור דהא לא שכה הואיל והניחם שם מדעמיה (ב) ויש לומר דלפירות רבינו תם ניחא דפירש במסכת שבת (ג) דלא
הו צסים לצנר האסור אלא כשדעתו להניחם שם כל היום אי נמי כיון דהו שם אוכלין הוה ליה צסים לצנר האסור ולצנר המומר ושרי
כדמוכח פרק נוטל (ה) (ס ע"ג קמ"ג). ועוד דאין זה מניח ככוונה דהא אינו מושג היכן יפלו: **דתנן** מחתכין את הדלוועין לפני הבהמה ואת בו'.
וא"ת היכי דמי אי צלועין שהיו מחוצרין צין השמשות צהא ודאי מודה ר' שמעון גורה שמא יעלה ויתלוש וי"ל דמיירי בתלושין וסלקא
דעתך לאסור דמשהו להו אוכלין לפי שהן קשין והחמוך מרכז אותם: **ואת הנבלה** בו'. אנו מריכין לפרש שנתבלה בשנת ומכל
מקום תני להו צהדי דאע"ג דצלועין לא הו טעמא משום מוקצה כמו צנבלה משום דבשניהם שייך לשון מחתכין:

ב.

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ה מהלכות
י"ט הלכה י"ט סמג
לאוין עה טו"ש"ע א"ח ס"י
מקני סעף א:
ב ב מ"י פ"ה מהלכות
מ"ז ומה הלכה ב
טו"ש"ע א"ח ס"י סמג
סעף ז:
ג ג מ"י פ"ג מהלכות י"ט
א א סמג לאוין עה
טו"ש"ע א"ח ס"י סמג
סעף ז:
ד ד מ"י פ"ז מהלכות
שנת הלכה טו סמג
לאוין סה טו"ש"ע א"ח ס"י
שח סעף כו:
ה ה מ"י פ"ח מהל'
ז ז סמג הלכה י"ט סמג
שח טו"ש"ע א"ח ס"י סמג
סעף י:
ו ו מ"י שם טו"ש"ע שם
סעף י: ז

רבינו הגנאל

אתחיל מסכת ביצה
בעזרת גרוד הציצה.
ביצה שנולדה ביום טוב,
בית שמאי אומרים תאכל,
ובית הלל אומרים לא
תאכל. אוכלא דאפריית
[ורואן]. פירוש בגין אוכל
שנפרד אבר מאבר.
מוקצה. [פ"ר] כל דבר
היה מאתמול [ו]ן יעשה
אין נקרא גולד. אוקמה
רב נחמן למחמין בתרנגולת
העומדת לגדל ביצים.
ובי"ש כ"ר שמעון דלית
ליה מוקצה, ובי"ה כ"ר
יהודה דאית ליה מוקצה.
ואקשינן ומי אמר רב
נחמן בי"ש כ"ר שמעון
ליה מוקצה, וק"ל כוונתה.
הוא איפסא שמעינן ליה
דתנן בפרק נוטל אדם
את בנו, ב"ה אומרים
למה מוקצה כדחוינא ר"ש דאע"ג דלית
ליה מוקצה אית ליה (שנת דף מה).
גבי גרוגרת ולמוקס דתקציא טפיו:
קא סלקא דעתין דאפי' מאן דשרי
מוקצה איניש בגולד דאפי' דלא
מקצי מוקצה מאי דחוי ליה אכל צנולד
לא הוה ידע מאתמול ומימה דהא
רבי שמעון דשרי במוקצה שרי צנולד
כדאמרינן בשנת (דף כ"ט). רבי
יהודה אומר אין מוקדין צצני כלים
ור"ש ממיר אע"ג דהוי נולד וי"ל דלא